

Procedures isolatie

in de Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdbijstand

Onderstaande procedures¹ bieden duidelijkheid en ondersteuning aan het personeel om isolaties op een professionele wijze te hanteren vanuit een gedeelde visie.

Tevens bieden deze procedures belangrijke waarborgen en duidelijkheid (veiligheid) voor de geplaatste jongeren.

Deze procedures beschrijven een interventie in drie fasen:

- oproepen en verlenen van assistentie bij isolatie
- plaatsing en verblijf in de isolatieruimte
- nazorg

FASE 1: Oproepen en verlenen van assistentie bij isolatie

1. Overleg met campuspermanentie

- Indien er nog overleg mogelijk is vóór het uitvoeren van de isolatie brengt de campuspermanentie de initiatiefnemer onmiddellijk op de hoogte van het bestaande probleem. De campuspermanentie schat de situatie in en beslist om de jongere naar de isolatieruimte over te brengen.

- Indien de veiligheid acuut in het gedrang komt treedt de initiatiefnemer op de plaats van het incident onmiddellijk op en stelt hij de campuspermanentie zo vlug mogelijk op de hoogte van de isolatie en de noodzaak ervan.

2. Coördinatie

- De initiatiefnemer heeft automatisch de coördinatie en leiding en beslist wat er moet gebeuren: praten, wachten, immobiliseren...

- Zodra de campuspermanentie toekomt, neemt deze de coördinatie en de leiding over en beslist hij verder over de te volgen handelswijze: wie, wat, wanneer, waar, hoe...

- Andere aanwezige jongeren worden onmiddellijk opgevangen en indien nodig naar een andere locatie gebracht. Het toezicht blijft gegarandeerd.

- De leefgroep waar de isolatie doorgaat wordt onmiddellijk op de hoogte gebracht. Het begeleidend personeel van de leefgroep doet onmiddellijk een check-up in functie van bruikbaarheid en beschikbaarheid van de isolatieruimte: welke cel is vrij? is de cel intact? staat de deur open?...

3. Overbrenging naar de isolatieruimte

- Omwille van veiligheidsredenen gebeurt de overbrenging naar de isolatieruimte steeds door het begeleidend personeel (opvoeders, psychosociaal team, leden van het onderwijsteam).

- Wanneer de jongere zo tekeer gaat dat de veiligheid van hem zelf of van anderen in gevaar komt, of wanneer de jongere blijft weigeren mee naar de isolatieruimte te gaan, zal de coördinator (campuspermanentie of initiatiefnemer) tot immobilisatie beslissen. De immobilisatie gebeurt volgens de aangeleerde technieken voor transport en verloopt via de richtlijnen van de coördinator (cf. veiligheidsplan).

¹ De beschreven procedures zijn ook van toepassing op het federaal centrum De Grubbe in zoverre de samenwerkingsakkoorden tussen de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap deze toelaten.

FASE 2: Plaatsing en verblijf in de isolatieruimte

1. Uitvoering van de isolatie

- De jongere wijzigt van kledij (instellingskledij) en er gebeurt een controle op voorwerpen of stoffen die verboden of gevaarlijk zijn (cf. volledige fouillering).
- Persoonlijke bezittingen worden verwijderd en bewaard in de leefgroep waar de jongere verbleef.

2. Toezicht tijdens het verblijf in de isolatieruimte

Er zijn twee vormen van toezicht: visueel toezicht en fysiek toezicht (in isolatieruimte gaan).

a. Visueel toezicht:

- Visueel toezicht gebeurt via het luik van de isolatieruimte of via camerabewaking.
- Het gebruik van beide vormen van visueel toezicht vergt een continue opvolging. In overleg wordt bepaald met welke frequentie en op welke manier het toezicht gebeurt. Het garanderen van de veiligheid staat hierbij centraal.

b. Fysiek toezicht:

- Het betreden van de isolatieruimte wordt altijd georganiseerd door minimaal twee personen, indien nodig, ook 's nachts.

3. Rapportage en communicatie over de isolatie

- Bij elke isolatie worden in het isolatieregister onmiddellijk identiteit, datum, initiatiefnemer, codes van aanleiding, ruimte en toezicht en om welke reden een jongere geïsoleerd is, genoteerd door het begeleidend personeel. Dit register ligt op een vaste plaats in de nabijheid van de isolatieruimte.
- De pedagogisch directeur en/of campuspermanentie, de onderwijsdirecteur, hoofdleraar, het begeleidend personeel van de leefgroep en stafleden worden van de isolatie op de hoogte gebracht.
- De jeugdrechter en consulent worden ingelicht over de isolatie van de jongere.
- De ouders worden zo snel mogelijk maar ten laatste voor het eerstvolgende contact van de jongere met zijn familie ingelicht over de isolatie.
- Bij de aanvang van de isolatie wordt een isolatieverslag opgesteld dat tijdens het verblijf in isolatie verder wordt ingevuld. Dit verslag bevindt zich in het dossier van de jongere en bevat de aanleiding, gedragsnotities, contacten met de jongere, toezicht dat uitgeoefend is en beslissingen die genomen worden in functie van opvolging. Bij het einde van de isolatie wordt dit verslag aan het dossier van de jongere toegevoegd en kan het geraadpleegd worden door de campusverantwoordelijke, stafleden, pedagogisch directeur en onderwijsdirecteur.

4. Minimale aanbod voor de jongere tijdens de isolatie

- De jongere heeft tijdens zijn isolatie recht op een minimale standaard inzake maaltijden, hygiëne, luchten, doktersbezoek, medicatie en tijdsbesteding, tenzij wegens veiligheids-overwegingen hiervan tijdelijk afgeweken moet worden.
- Het begeleidend en/of stafpersoneel brengt minstens elke halve dag een bezoek aan de geïsoleerde jongere om zich te vergewissen van de toestand en de ingesteldheid van de jongere.
- Het personeel brengt respect op voor resterende privacy en zelfbeschikkingmogelijkheden van de jongere (kloppen op de deur voor binnengaan, verhinderen van rechtstreekse inkijk in de isolatieruimte, mogelijkheid tot een tijdsindicatie...)
- Het personeel ziet toe op de handhaving van een dag- en nachtritme.
- De jongere heeft de mogelijkheid zijn jeugdrechter, consulent, advocaat en/of ouders te contacteren.

- De jongere wordt geïnformeerd over de mogelijkheid tot een gesprek met de pedagogisch directeur. In dergelijk gesprek kan de jongere vragen of problemen formuleren die betrekking hebben op de isolatiemaatregel. Daarnaast kan de jongere terecht bij JO-lijn en het Kinderrechtencommissariaat als hij een formele klacht wenst in te dienen.

5. Opvolging van de isolatiemaatregel

- De campuspermanentie brengt dagelijks een bezoek aan de geïsoleerde jongere waarbij er aandacht is voor een (eventueel graduele) terugkeer naar het pedagogisch kader.

- Minstens dagelijks wordt in samenspraak met begeleidend personeel en campuspermanentie het verblijf in de isolatieruimte besproken, geëvalueerd en zo nodig aangepast. Finaal beslist de campuspermanentie over het verdere verloop van de isolatie.

6. Duur van de isolatie

- De duur van de isolatie wordt altijd zo kort mogelijk gehouden.

- Indien de veiligheid hersteld is, eindigt de isolatie, eventueel eerst via een fase van afzondering.

- Een verblijf met 5 overnachtingen in isolatie is een maximum.

- Indien de veiligheid na 5 overnachtingen nog niet gewaarborgd is, moet aan het hoofdbestuur toestemming gevraagd worden om de periode met 5 overnachtingen te overschrijden. Deze communicatie verloopt via de campuspermanentie en de pedagogisch directeur.

FASE 3: Nazorg isolatie

